

Abonnement pour un an
300 piastres

Edition spéciale 500 piastres

Adresse:

"IDJTIHAD", Constantinople

Téléph. St. 865

XXIème ANNÉE

1 Janvier 1926 — No 195

الاجتهاد

IDJTIHAD

علمی ، ادبی ، اقتصادی مجموعه

آبونمان : سنه لکی [۲۴ نسخه]
بورکیا ایچون ۲ ، خارج ایچون
۳ ، اعلا کاغدایسی ه لیرادر .

اداره خانه سی :

جفال اوغلنده « اجتهاد نهوی »

تلفون : استانبول ۸۶۵

یکرمی برنجی سنه

بومرو ۱۹۲۶-۱ کانون ثانی ۱۹۲۶

ہر دورہ خاص اولان ذوق و «تہکنیک» آموذج لریٹک تشکله خدمت ایدہ بیلہ جکدر . بونلر تورک صنعتک اٹک مثبت ، اٹک آچیق قلبی نمونہ لیدر . دیورلرک بادشاہلرک تاریخی ہیچ مدیتک اولورسی ؟ بئدہ دیورمک : صنعتہ عائد وثیقہ لری اولمیان برمدیت تاریخی تام اولورسی ؟! اونک ایچون تورک تاریخی بادشاہلرک تاریخی کبی دکل ، مدیتک تاریخی کبی تدقیق ایدلیدی کون ، تورک صنعتک بونمونہ لریہ سراجمتدن مستغنی قالمایا جکدر ... تورک ذوقک و یارایچی تورک مخیلہ سنک اصلی محصولرندن بری دہ بوطاشلردر . مزارقده اولودن قورقودن ، قارنلقدن و عرصہ دن باشقا تاریخی حقیقتلر واردر ، مزارقده کی طاشلر ، کتابلر اوزہ رندہ باشایان بر تورک حرث واردر . آرتق بوحرثی کشف ایتک لازمدر . آرتق مزارقده کی سراسری نک خیالی جیقمالی ، اوراہ عالمک آباغی باصلیدر . تورک مزارلغی علمی بر صورتہ تدقیق و تثبیت ایدلیدی کون تورک تاریخی بوندن نہ قازاناجقدر ؟

۱ — ماضیدہ کی تورک حرثک شکلر وجسملر اوزہ رندہ کی تجلیسی اوکرہ نیلہ جکدر .

۲ — بو اوکرہ مہ سایہ سنده تورک حرثک نہ قادر قوتلی ونہ درجہ مستثنی بر حیاتی اولدیفنی کلاشیلا جکدر .

۳ — بو اوکرہ مہ سایہ سنده تورک حرثک کندیہ قاتیلان یابانچی عنصرلرہ ناصل مجادلہ ایتدیکی و نہایت اونلری نہ بیوک برقدرتلہ یوتوب هضم ایتدیکی ، یابانچی حیاتلر قارشیسندہ اصلیتی محافظہ دہ نہ چوق قیصقناچ اولدیفنی کوریلہ جکدر .

۴ — بو اوکرہ مہ سایہ سنده تورک حرثک مناسبته بولوندیفنی یاقین اوزاق دیگر حرثلر اوزہ رندہ کی تأثیرلری ، تورک حیاتک ، تورک اولمیان حیاتہ ناصل یاردیم ایتدیکی میدانہ چیقاراجقدر .

۵ — بو اوکرہ مہ سایہ سنده یکی تورک حرثہ کندی عصارہ سندن وقولایجہ تمثیل ایدہ بیلہ جکی قوتلی برغدا ویریلہ بیلہ جکدر .

۶ — بو اوکرہ مہ سایہ سنده ذوقورده ، صنایع مزده یکی بر اوبانیقلق اولاجقدر .

اوبلہ ایسہ حکومتک آرزوسیلہ و حکومتک حمایہ سی آلتندہ تشکیل ایدیلہ جک برانجمن واسطہ سیلہ مزارقده کی حرث کشف ایدیلہ لیدر . بونک ایچون برقاچ مهم مرحلہ واردر : مزارقده کی اثرلرک فوطوغرافیلرینی آلتق ، مزارقده کی آبدہ لرک مختلف اساسدہ رولودلرینی وجودہ کتیرمک . مزارقده کی آبدہ لرک فوطوغرافیلرینی و «رولودہ» لرینی کافی تاریخ معلوماتیلہ لرلکده قاتالوغ لر حالندہ باصدیرماق . بونمونہ لری بللی باشیلرلہ بر «اویماحیلق موزہ سی» جانلی قویہ لرلہ بر «قالب موزہ سی» و جاننر قویہ لرلہ دہ بر «قویہ موزہ سی» وجودہ کتیرمک . بوقاتالوغلری ؛ بوقابلری ، بو قویہ لری ، کتبخانہ لہ ، موزہ لہ ، دارالفنونہ ، صنایع نفیسہ مکتبنہ ، تورک اوجاقلریہ صنایع مکتبلریہ ، لیسہ لہ کوندرمک .

علوم اخلاقیہ و سیاسیه آقاده میاسی ، اونا Estrade-Deleros مکافاتنی تقدیم ایتمکله مباہی اولیور .

استادبو کون 85 یاشنی متجاوزدر و کوزلری راحتسر اولدیغندن یازیلرینی قیزینہ سولہ یہرک یازدیرماقده اولدیغنی اوچ آی اول آلدیغمز بر مکتوبندہ حکایہ ایدیوردی . فقط (فردوسی) نک :

توانا بود ہرکہ دانلود ،

بدانش دل پیر برنابود [*]

مصراعلرندہ احیا ایتدیکی علم و ذکا آتشی ، سنہ لرک تخریبکار تأثیراتنہ حالا غلبہ ایتمکدہ و (کوستا لوبون) بتون دنیا منورلری ایچون معظم بر منبع نور اولماقدہ در .

عبدالہ ہودت

اجتماعی ستون :

مزارقده کی حرث

مزارلق نہدر ؟ زاهدک نظرندہ مزارلق ، جہنم عذابی خاطرلانتان بریر ، سراسری نک نظرندہ مزارلق شہہ لی وجودلری و کولکہ لینی صاقلایان بریر ، بلدیہ آدامنک نظرندہ مزارلق ، ہان عرصہ یہ قلب ایدیلہ سی لازم کلن بریردر ...!

فقط تاریخچینک نظرندہ مزارلق بوستون باشقا بریردر ؛ اونک نظرندہ مزارلق اولولری ، میقروبلری ، و پس غازلری اعتباریلہ دکل ، ایچندہ کی لحدلر و آبدہ لر اعتباریلہ تورک صنعتلرینک تاریخی نقطہ نظرندن فوق العادہ اہمیتی اولان بریردر ...

تورک مزارلغی نہدر ؟ زمان ایلہ ، یوز ، ایکی یوز ، اوچ یوز ، درت یوز سنہ دہ ، آچیق ہوادہ تشکل ایش برقیافت ، معماری ، تزیینات ، خطہ ، تہکنولوژی موزہ سیدر . تورک مزارلغندہ کی لحدلر ، آبدہ لر ، زمانلرینک اسلوبندن بر پارچہ یی ، ٹک جلیسی ، تعلیق کبی صنعت یازیلرینی ، لسانی ، چوق کردہ ادبیاتی ، دائما معماری طرزینی ، تزیینات موئیغلینی ، دینی ویا ملی عنعنہ لری ہپ بردن طوبلایان اثرلردر . بو آبدہ لر قطعی تاریخلرہ تثبیت ایدیلش اولدوقلری ایچون زمانلرینی قولایجہ اوکرٹک ممکندر .

عمومیتلہ تعمیر گورمہ مش اولدوقلری ایچون اصلت لردن شہہ ایدیلہ مژ . عینی جنس ، عینی دوردن ، دیگر نمونہ لری موجود اولدیغندن قولایجہ مقایسہ و مراقبہ ایدیلہ ییلرلر . بو صورتلہ [*] بیان قوتلی اولور علم سایہ سندنہ اختیار کوکل کنج اولور .

۲۳ کاون اول ۱۹۲۵

ایسته مزاولقده کی حرثی هم بولق همده یایق سیاستک
تملاری. صوکره ذوقزک وصنعتزک یوکسله سنی بکلیه بیلیرسکز
نجه بو حرثزک کریمه سی دکل، عقلانی باشنه طولاماسی در .

اسماعیل صفی

عقل سلیم

محرری : راهب مهلیه

صحت ۶۹ — مثبت الیه انسانه ایچونه برسر الیهی در،
بوسری تدقیق ایتک وبوباید بر حکم و بر مک حقنه
انسانه مالک دکلدر دبرک صایحه در .

بزه، علی الدوام، «انسانلری اللهدن آیران عظیم بعد،
بو اللهک مشیتینی نک بزم ایچون بر سر قالماسنی ضروری
قیلار و ربمزی استنطاق ایتک حقنه مالک اولامایز .»
دیورلر . سزه کوره ، بوجواب مقنعمیدر ؟ مادام که بنم
سعادت ابدیه هم موضوع بحث اولبور ، بالذات اللهک
مشیتینی ، سیرتی تدقیق ایتک حقنم دکل ؟ انسانلر، اللهدن
امید ایتدیکلری سعادت سبیلهدر، که سلطنت الهیه یه عرض
بیعت وانقیاد ایتشلدرد . انسانلرک آنجاق قورقو تاثیریه
انقیاد ایدمه دیکلری بر مستبد، استیضاحده بولونالامایان
بر خداوند، قطعیا یانه واریلامایان، کوروله مین طاینامایان
بر حکمدار، فطین انسانلرک احترامانه مستحق اولاماز .
اگر مشیت الهیه بنم ایچون برسر ایسه، بو، بنم ایچون
هیچ جاذب دکلدر . هر شینک ناقابل ادراک اولدیغی یاخود
اوندن اکثریا عصیان انکیز فکرلر ایدینه بیلدیکی بر رفتارده،
بر مشیت، بر سیرته انسان نه طایبیلر ، نه حیران اولابیلر،
نه حرمتکار اولابیلر ، نه ده اوننی تقلید ایدمه بیلر ؛ مکرکه
بیلمه مبه مجبوریت اولان هر شیئه تعبد ایتک لزومی
رهر آ کلاشیلما یل شینک بو آ کلاشیلما مق سبیله شایان
حیرانیت اولدیغی ادعا اولونسون .

ای راهب لر ! سز بزه لایق قطع باغیرارق مقاصد آلهیه
ناقابل ادراکدر و اونک طریقلری بزم طریقلر من دکلدر؛
تفکراتی بزم تفکرات من دکلدر؛ اسباب و عواملی بزه تماماً

مجهول اولان اداره سندن شکایتده بولونماق دلیلکدر ؛
اللهک حکملرینی غیر عادلانه اولماق له اتهام ایتک حقسنردر،
چونکه بزم ایچون ناقابل ادراکدر . « دیورسکز . فقط
بو پرده ده اداره کلام ایدرکن کورمیور میسکز که موضوع
یکانه سی ناقابل نفوذ، ناقابل ادراک اولدیغی سوبله دیککز
طرق الهیه یی بزه ایضاح ایتکدن عبارت اولان دین
سیستم لری کیزی کندی الکنز له تخریب ایدیورسکز ؟
فقط لایق قطع بو حکملری ، بو طریق لری ، بو مقدار تی
سز ادراک ایتدیکز می ؟ بونلرک کهنه انفاذنظر ایتدیکز می ؟
بوننی سوبله مبه جسارت ایتمیورسکز واقعا حریم
وجدانکزد بونی دوشونمکدن خالی قالمیورسکز، بونلری
بزلردن زیاده آ کلامیورسکز . بزی کندیسنه حیران
ایتک ایسته دیککز اللهک پلاننه ، بر چوق کیمسه لرک
عادل ، ای ، فطین ، منصف بر موجوده لایق بولمادیغی
پلاننه ، تصادفاً مطلع ایسه کز شو حالده آرتق اللهک پلانی
ناقابل ادراکدر ، ناقابل اطلاعدر دیمه یکز . اکر اللهک
پلاننه اللهک مقاصدینه سزده بزم کی غیر مطلع ایسه کز،
اللهک مقاصندن هیچ برشی آ کلاما دیقلرینی ، یاخود
بو مقاصده الهی برشی کورمه دیکلرینی اعتراف ایدنلر
حقنمه رحیم ، منصف داورانکیز ؛ کندیکزکده برشی
آ کلاما دیغکز فکرلر ایچون هر کسه مسلط اولماقدن،
هر کسه قهر و تعذیبده بولونماقدن فارغ اولکیز، هر شینک
رد و تکذیب ایتدیکی خواب و خیاللر ایچون بری بریکزک
أمتی یمکدن، بوغاز بوغازه کلکده فارغ اولکیز ؛ بزه
آ کلاشیلر و حقیقه انسانه نافع شیلردن بحث ایدیکز .
حقنمه یالکیز ککله دیککز وسوبله دیکلریکزک جمله سی
یکدیگرینی تقص ایدن بر اللهک ناقابل نفوذ ، ناقابل
ادراک طریق لرندن آرتق بحث ایتمه یکز .

حکمت معظمه الهیه نک درینلکندن بزه لایق قطع بحث
ایده رک ، کردابلی سونده ایتکدن بزی منع ایدهرک ،
اللهی بزم نحیف عقل محکمه مزه جلب ایتکده کستاخلق
اولدیغی سوبله یهرک ، خداوند من حقنمه حکم و یرمه یی
جنایت عد ایدهرک ، آلهیا تخیلر ، کندیلرینکده برشی